

Mandat for arbeidsgruppe for vurdering av skolemåltid, med tillegg ajourført 21. november

Bakgrunn:

Det er viktig at elever i grunnskolen spiser et godt, næringsrikt måltid i løpet av skoledagen. Gjennom Regjeringens skolereform, Kunnskapsløftet, legges det til rette for at skolene skal skape gode rammer rundt skolemåltidet. St. meld. Nr. 30 (2003-2004), Kultur for læring, peker på at mat og drikke er forutsetninger for god læring og bidrar til å skape et godt læringsmiljø. Opplæringslovens § 9a om et godt fysisk og psykososialt læringsmiljø, og Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler bidrar til det samme.

Stortinget behandlet 16. juni i år en sak om måltid i skolen og sluttet seg til følgende forslag fra Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen:

"Stortinget ber regjeringen innen utgangen av våren 2006 utrede en ordning med skolemåltid i grunnskolen med sikte på gradvis innføring. Utredningen bør blant annet inneholde en vurdering av behovet for praktisk tilrettelegging og finansiering."

Arbeidsgruppe

Det er nødvendig å få oppdatert kunnskap om situasjonen i norsk skole når det gjelder skolemåltider og elevenes spisevaner. For å kunne ta stilling til hvordan en innføring av organiserte skolemåltider eventuelt skal skje, ønsker departementet å få mer systematisk kunnskap om hvordan skolemåltidene foregår i dag og hvilke behov elever, hjem og skole faktisk har. Departementet ønsker også mer kunnskap om hvilken effekt skolemåltider har på læringsmiljø og læringsutbytte.

Departementet har ikke tilstrekkelig oversikt over hvor mye innføringen av et skolemåltid vil koste. Det vil derfor være nødvendig med en grundig kostnadsberegning av alle sider ved å innføre skolemåltid.

Departementet vil nedsette en arbeidsgruppe som skal frembringe et godt kunnskapsgrunnlag, gjøre økonomiske konsekvensberegninger av forskjellige modeller for skolemåltid og komme med sine vurderinger. Tiltakets nytte må også vurderes i et helhetlig samfunnsøkonomisk perspektiv.¹

¹ Departementet viser til at arbeidet skal foregå etter retningslinjene nedfelt i Utredningsinstruksen, Vedlegg til Kgl.res. av 18. februar 2000.

Departementet har allerede bedt Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA) komme med en kunnskapsstatus blant annet knyttet til hva som i dag finnes av forskningsbasert kunnskap om hvilken betydning skolemåltider kan ha for elevenes læringsmiljø og læringsutbytte. Notatet er forelagt departementet. Arbeidsgruppen bør benytte dette arbeidet som en del av kunnskapsgrunnlaget.

Arbeidsgruppen skal

- frembringe en kunnskapsstatus som omhandler skolematens betydning for læringsutbytte og læringsmiljø. I arbeidet med kunnskapsstatus skal arbeidsgruppen gjennomgå relevant foreliggende forskning om emnet og ved behov sørge for egen kunnskapsinnhenting. Arbeidsgruppen skal se nærmere på erfaring fra skolemåltidsordninger og forskning om dette internasjonalt, med særlig fokus på de nordiske landene.
- kartlegge situasjonen i norske skoler med tanke på om elevene har med seg mat på skolen, hva de spiser og skolens tilrettelegging av rammene rundt måltidet. Den skal også kartlegge ulike eksisterende prøveordninger og prosjekter og resultater av disse.
- skissere og vurdere ulike modeller for skolemåltid. Modellene skal omfatte måltidenes innhold, praktisk tilrettelegging og de fysiske og sosiale rammene rundt. Det skal tas hensyn til ulike behov på ulike trinn, og vurderes i forhold til ulike finansieringsordninger.
- lage kostnadsberegninger for de ulike modellene som beskrives. Arbeidsgruppen skal vurdere minst et alternativ basert på uendret ressursbruk. Gruppen skal også vurdere en modell basert på finansiering helt eller delvis gjennom egenandeler.
- vurdere om det bør settes i gang prøveordninger med skolemåltider på grunnlag av kartleggingen, forslagene til modeller og kostnadsberegningene.
- se nærmere på hvordan de ulike ordningene kan innføres, eventuelt ved en gradvis innføring.
- gjennomføre en nytte-kostnadsanalyse for å kunne gi en vurdering av den samfunnsøkonomiske lønnsomheten av arbeidsgruppens modeller
- forelegge analysen av samfunnsøkonomisk lønnsomhet for departementenes fagpanel for økonomiske konsekvensanalyser på et egnet tidspunkt

Organisering:

Arbeidsgruppen bør bestå av ca 10 medlemmer, av disse vil departementet utpeke en leder. Medlemmene i arbeidsgruppen skal ha en

bred faglig bakgrunn. Utdanningsdirektoratet skal ha sekretariatsfunksjonen for gruppen.

Tidsramme:

Rapporten fra arbeidsgruppen bør foreligge 01.04.2006. Arbeidsgruppen starter sitt arbeid i oktober.

Finansiering

Oppdraget blir gitt til Utdanningsdirektoratet. Arbeidet skal finansieres fra kap. 226.

Tillegg 21. november 2005:

Arbeidsgruppen skal:

skissere og vurdere ulike modeller for frukt og grønt i skolen. Modellene skal omfatte praktisk tilrettelegging og de fysiske og sosiale rammene rundt. Det skal gjøres kostnadsberegninger.